

PODIUM

WATER GOVERNANCE

EEN NOODZAKELIJKE HYPE

Corné Nijburg*

■ In zijn column plaatst Hugo Gastkemper een aantal vraagtekens bij het belang van water governance. Wat hem betreft is alle aandacht daarvoor wat overtrokken, een hype. Een hype is een verschijnsel dat tijdelijk bovenmatige media-aandacht krijgt en daardoor belangrijker lijkt dan het in werkelijkheid is. Is water governance zo'n hype en is dat erg of is het juist noodzakelijk?

■ Governance zonder techniek is niks, maar techniek zonder governance is ook verloren energie. Als de techniek verandert en de governance verandert niet mee dan is de impact klein. Ze hebben elkaar nodig in de juiste balans. Bij urgente maatschappelijke vragen gaat de eerste aandacht naar de technische innovatie. Pas als blijkt dat we de technische innovatie niet geïmplementeerd krijgen gaan we bedenken of er ook innovatie in de governance nodig is. Daarnaast zoeken we in de techniek naar innovaties in de cross-overs tussen de verschillende sectoren want de meeste innovaties ontstaan op het grensvlak tussen disciplines. Bij water governance zijn die cross-overs ook noodzakelijk, het is immers meer dan goed besturen, namelijk een intelligent en creatief samenspel van de vijf building blocks: een stevige bestuurlijke organisatie en samenwerking, juridisch kader, financieringsvormen, planmatig en participatief werken.

Evenals in de techniek is ook voor water governance stilstand achteruitgang. Nieuwe complexe watervraagstukken vragen een nieuwe vorm van water governance. Dat gaat echt niet vanzelf.

Ik zou dat willen illustreren met een voorbeeld van een complexe vraag vanuit het Deltaprogramma Nieuwbouw en Herstructurering. Zij signaleren een maatschappelijk vraagstuk van € 40 miljard rond funderingsschade door grondwateronderlast, waar nu geen enkele partij z'n nek voor durft uit te steken. Alle partijen zijn bang omdat ze denken dat als ze gaan bewegen ze de rekening gepresenteerd zullen krijgen. Dat vraagstuk los je niet op met techniek, maar door partijen in een comfortabele positie te brengen. Op een manier waarbij ze niet op voorhand al verantwoordelijk worden gesteld voor de schade of de kosten van preventieve maatregelen. Maar in een positie waarbij

ze wel met elkaar de dialoog willen aangaan.

Dat vraagt om een strategie gericht op bewustwording, transparantie in wat er werkelijk speelt, helderheid over de juridische kaders, creativiteit rond de mogelijkheden van financiering (goedkope leningen) en rond meekoppelen van andere belangen en een brede participatie van zowel overheden, bedrijven, corporaties, banken en huiseigenaren.

Maar ook hier ligt de oplossing niet alleen in de governance, maar in een juiste balans met de techniek. Waar kun je het goedkoopst op een duurzame manier ingrijpen. Soms ligt dat in de waterhuishouding, soms is het goedkoper om bouwkundige maatregelen te treffen. Onderdeel van de aanpak is namelijk dat we ook op zoek gaan naar innovaties in de funderingstechniek om het vraagstuk goedkoper te kunnen oplossen. Of koppelen met vloerisolatie waardoor het vraagstuk beter betaalbaar wordt en er ook nog een terugverdienmodel ontstaat voor de huiseigenaren.

Ik ben het dus niet eens met de stelling van Hugo Gastkemper dat 'governance vanzelf gaat'. We hoeven het belang van water governance zeker niet te overtrekken, maar we moeten het ook weer niet willen ontkennen. Bestuurlijk zijn we in Nederland wat lui geworden. Te veel gericht geraakt op de eigen verantwoordelijkheden en te weinig op het maatschappelijke belang rond complexe vraagstukken. De crisis en het gebrek aan financiële middelen hebben laten zien dat het anders moet en het Deltaprogramma heeft laten zien dat het anders kan. We hebben in de governance alleen nog veel te leren. Goed dus dat daar ook een eigen blad voor is. Die tijdelijke bovenmatige aandacht voor water governance is wat mij betreft dus wel degelijk noodzakelijk en moet nog wel even blijven. ■

* Corné Nijburg, Water Governance Centre.